

СПЕЦИФІКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Мацюк У.В.

ст. групи ОДСзм-21

Бухгалтерський облік, як елемент системи управління будь-якого суб'єкту господарювання, потребує реформування та модернізації. Варто зазначити, що бухгалтерський облік господарської діяльності підприємств та організацій, а також облік діяльності банківських установ зазнали чималих методичних та методологічних змін за останні 20 років. Кардинальних перетворень зазнав також бухгалтерський облік в фінансових органах, який був успішно перетворений на підсистему бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів. На тлі вказаних процесів, не зважаючи на проведені певні методичні зміни, донедавна найбільш консервативною залишалась підсистема бухгалтерського обліку в державному секторі.

На основі проведеного дослідження пропонуємо таке визначення обліково-аналітичної системи: це впорядкована внутрішня структура установи, яка накопичує дані господарського обліку та зовнішню позаоблікову інформацію для аналізу та формування звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів в необхідному для них об'ємі та структурі. За сукупністю проведених в економічній літературі досліджень можна виділити елементи обліково-аналітичної системи: бухгалтерський облік; виробничий облік; управлінський облік; оперативний облік; внутрішньогосподарський облік; аналіз; планування; контроль; звітність.

Зазначимо, що обліково-аналітичне забезпечення діяльності установ державного сектору має суттєві особливості. Міністерство фінансів, як регулятор у цій сфері, встановлює вимоги щодо забезпечення єдиного підходу до обліково-аналітичного забезпечення в межах головного розпорядника бюджетних коштів.

Бухгалтерський облік має вестися установами державного сектору за певними правилами (принципами), встановленими чинним законодавством. Облікова політика установи державного сектору розробляється головним бухгалтером, оскільки саме його пропозиції лягають в основу розпорядчого документа установи

державного сектору, і вони неухильно повинні виконуватися всіма, хто причетний до обліково-аналітичного забезпечення діяльності установи державного сектору.

Норми НП(С)БОДС 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» стали основою для розпорядників бюджетних коштів щодо здійснення кожним із них залежно від бюджетних повноважень і обставин обов'язкових заходів щодо облікової політики.

Міністерство фінансів наполягає на розкритті в обліковій політиці суто методичних питань бухгалтерського обліку, без розкриття питань організації бухгалтерського обліку, оскільки останні не стосуються методики ведення бухгалтерського обліку, можуть часто змінюватися з різних причин діяльності установи державного сектору (зміни штатного розпису, назв структурних підрозділів, прізвищ посадових осіб тощо).

Облік і звітність в установах державного сектору, по суті, є сукупністю інформації про рух грошових коштів відповідно до Єдиної бюджетної класифікації видатків, сформованої за касовим методом та дозволяє ефективно контролювати цільове їх використання. Однак, головним споживачем такої інформації виступає держава в особі галузевих міністерств і відомств, статистичних та фінансових органів, де основна функція обліку полягає в наданні інформації про відхилення від встановлених планів і кошторисів. При цьому фінансове становище установи державного сектору розглядається як другорядне.

Діючи нині система обліково-аналітичного забезпечення не дозволяє повноцінно і результативно оцінювати вплив на економіку заходів державної бюджетної політики та аналізувати ефективність їх на довгостроковій перспективі, оскільки операції, що базуються на касовій основі не відображають адекватно економічну сутність операції і як наслідок їх вплив на фінансовий стан.

У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність в трансформації обліку та звітності за новими принципами і правилами з метою здійснення переходу від управління витратами до управління результатами для створення ясної і прозорої системи управління фінансовими ресурсами і посилення відповідальності за ефективне їх використання.

Актуальність цього питання полягає в тому, що комплексний перегляд всієї системи обліку і звітності, її розвиток і вдосконалення відповідно до міжнародних підходів повинен поєднуватися з

максимальним використанням багаторічного національного досвіду і збереженням тих методів, інструментів та методологічних рішень, які не суперечать принципам міжнародних стандартів.

На сьогоднішній день перший етап програми вдосконалення системи бухгалтерського обліку державних установ в частині підготовки методології нової системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності для державних установ практично завершено.

Наказами Міністерства фінансів України затверджено нормативні правові акти, єдина облікова політика, план рахунків бухгалтерського обліку, правила ведення бухгалтерського обліку, форми і порядок складання окремої та консолідованої фінансової звітності. Разом з тим, процес реформування обліку в державному секторі не завершується.

Отже, діяльність установ ДС має свої характерні особливості, які впливають на обліково-аналітичне забезпечення їх діяльності.

Література:

1. Лукановська, І.Р. Особливості міжбюджетних трансфертів у відповідності до змін Бюджетного кодексу України // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка". – 2015. – Випуск 1 (45). Т.2. – С. 321-324
2. Сисюк, С.В.; Адамик, О.В. Облікова політика суб'єктів державного сектору щодо необоротних активів // Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. – 2016. – Вісник 21 (11 (53)). – С. 101-106
3. Хорунжак, Н.М. Теорія та методологія обліку у бюджетних установах в умовах інформатизації суспільства : моногр. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 248 с.